

Velencei Értéktár

A Velencei Értéktár Bizottság 2015. november 9-i ülésén VÉB/2015/6 határozatszámmal a Gschwindt –kastély kertjét Velencei Értéktár részének nyilvánította .

A döntés az alábbi javaslat alapján született meg:

I. A javaslattevő adatai

1. A javaslatot benyújtó személy (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Velencei Helytörténeti Egyesület

2. A javaslatot benyújtó személy vagy kapcsolattartó személy adatai:

Név: Zsovák Orsolya

Levelezési cím: 8097 Nadap, Haladás út 46.

Telefonszám: 06-70-701-5160

E-mail cím: zsovako@gmail.com

II. A nemzeti érték adatai

1. Nemzeti érték megnevezése:

Gschwindt-kastély kertje

A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság	egészség és életmód	épített környezet
ipari és műszaki megoldások	kulturális örökség	sport
x természeti környezet	turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

2481 Velence, Ország út

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

X települési magyarság	tájegységi	megyei	külhoni
---------------------------	------------	--------	---------

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Gschwindt kastély kertje

A jellemzően tópartra telepített főúri lakokkal ellentétben Velence legrégebbi kastélya a római hadiút mellett épült, a tóparttól távolabb, a történeti faluközpont szomszédságában. Hauszmann Lajos műépítész 1910-ben vásárolta meg a kastélyt és a hozzá tartozó 400 holdas birtokot. Előzőleg a Meszleny, majd a Burchard-Bélaváry családé volt. Az 1954-ben bekövetkezett államosítás során a Dohányipari Szakszervezeté lett, 1962-től az Élelmiszeripari Dolgozók Országos Szövetségének gyermeküdülője.

A kastélyt szép kastélypark övezte, kialakítása feltehetően a 19. században történt a Meszleny-család birtoklása idején. A történeti térképek tanúsága szerint a tájképi kertben kerek vízi medence és egy kisebb pavilon is helyet kapott, melyeket ma már nem láthatunk. Sajnos a történelem viharaiában eltűntek azok a bronz kutyasobrok is, amelyek egy időben készültek a budavári királyi palotát díszítő Mátyás- király kútjának kutyasobraival.

A park egykori területe javarészt máig megmaradt, eredeti területének északi oldalán történtek parcellázások és az egykori birtok gazdasági területein működik a Fejér Megyei Kormányhivatal és a NÉBIH egyes laboratóriumai. A mai park 5 hektáros területén számos értékes fa, facsoport található: idős vadgesztenyék, török mogyoró, hárs, fenyők. A tájképi kert stílusjegyeiről leginkább a nyomokban fellelhető útrendszer árulkodik, a kertet kerítés védi és egyben zárja el a közösség életétől, fenntartása nem méltó múltjához.

A Meszleny család birtoklása idején már lombot adott az a több száz éves hársfa, amely alatt a családhoz tartozó Kossuth Lajos gyakran megpihent. (felesége Meszleny Terézia volt.)

A falu ezért Kossuth-fának hívta ezt a fát.

2014-ben egy vihar kidöntötte a több méter átmérőjű hársat, használható ágaiból faragtatta a Helytörténeti Egyesület a város Bethlehemének 80 cm magas figuráit. Így a Kossuth-fa tovább él.

6. Indoklás az értéktárba való felvétel mellett

Várostarténeti jelentősége van. Mindenképpen ajánljuk az Értéktárba való felvételle.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Felhasznált irodalom: KUPI László (2004) Város volt, város lett. Velence története. Kornétés Kiadó/Velence Önkormányzata, Velence "*Séta Hauszmann Alajos velencei kastélyában*" c. kiadvány a Kulturális Örökség Napjai, 2014. szeptember 21-én szervezett bejárás alkalmából <http://velenceblog.com/2014/01/27/1927-velence-eddig-elokerult-legreggebbi-legifotoi-i-resz/>

<http://velenceblog.com/2015/04/16/nagyhid-furdeto/> www.mapire.eu *A fotók saját készítésűek.*

III. Mellékletek

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

Kossuth-fa a Gschwindt kastély parkjában (2000)

Velencei Értéktár Bizottság

Velence, 2015. november 16.